II

*(Aktai, priimti remiantis EB ir (arba) Euratomo steigimo sutartimis, kurių skelbti neprivaloma)*

# SPRENDIMAI

# KOMISIJA

## KOMISIJOS SPRENDIMAS

**2007 m. lapkričio 20 d.**

**dėl valstybės pagalbos C 36/A/06 (ex NN 38/06), kurią Italija suteikė *ThyssenKrupp, Cementir* ir *Nuova Terni Industrie Chimiche***

*(pranešta dokumentu Nr. C(2007) 5400)*

**(Tekstas autentiškas tik italų kalba)**

**(Tekstas svarbus EEE)**

(2008/408/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač jos 88 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas pagal pirmiau nurodytas nuostatas [1] ir atsižvelgusi į tas pastabas,

kadangi:

### I. PROCEDŪRA

(1) Nagrinėjant bylą C 13/06 (ex N 587/2005) – Lengvatinis elektros energijos tiekimo tarifas daug energijos vartojančioms bendrovėms Sardinijoje, Komisija sužinojo apie dviejų priemonių, pagal kurias taikomas lengvatinis elektros energijos tarifas, pratęsimą. Priemonių terminas buvo pratęstas pagal Įstatyminio potvarkio Nr. 35/2005, pakeisto į 2005 m. gegužės 14 d. įstatymą Nr. 80 (toliau – įstatymas Nr. 80/2005), 11 straipsnio 11 dalį iš anksto nepranešus apie tai Komisijai. Naudos gavėjai – aliuminio gamintojas *Alcoa* ir trys *Società Terni* bendrovės perėmėjos: *Terni Acciasi Speciali, Nuova Terni Industrie Chimiche* ir *Cementir* (toliau – *Terni* bendrovės).

(2) 2005 m. gruodžio 23 d. raštu Komisija paprašė Italijos pateikti informacijos, ir Italija atsakė 2006 m. vasario 24 d. raštu. Italija pateikė papildomos informacijos 2006 m. kovo 2 d. ir 2006 m. balandžio 27 d. raštais.

(3) 2006 m. liepos 19 d. raštu Komisija pranešė Italijai apie sprendimą pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą dėl abiejų priemonių (Byla C 36/06).

(4) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* [2]. Komisija paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas dėl priemonių.

(5) Italija pateikė pastabas 2006 m. spalio 25 d. raštu. Papildoma informacija buvo suteikta 2006 m. lapkričio 9 d. ir 2006 m. gruodžio 7 d. raštais.

(6) Komisija gavo suinteresuotųjų šalių pastabas. Ji perdavė jas Italijai, kuriai buvo suteikta galimybė jas pakomentuoti. Italija pateikė pastabas 2006 m. gruodžio 22 d. raštu.

[1] OL C 214, 2006 9 6, p. 5.

[2] Žr. 1 išnašą.

(7) 2007 m. vasario 20 d. raštu Komisija paprašė papildomos informacijos, kurią Italija suteikė 2007 m. balandžio 16 d., 2007 m. gegužės 10 d. ir 2007 m. gegužės 14 d. raštais.

(8) 2007 m. rugsėjo 18 d. byla buvo padalyta į A dalį, susijusią su trimis bendrovėmis, kurios buvo suformuotos suskaidžius *Società Terni* (*Terni* bendrovės), ir B dalį, susijusią su *Alcoa*. Šis sprendimas susijęs tik su lengvatinio tarifo taikymo *Terni* bendrovėms pratęsimu.

(9) Pasikeitimas raštais, susijusiais su *Alcoa*, šiame sprendime neminimas.

## II. IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

(10) Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalyje numatyta pratęsti dviejų priemonių, pagal kurias mažinamas bendras elektros energijos tarifas, galiojimo terminą. Naudos gavėjai pagal šias dvi priemones, kurios yra skirtingo pobūdžio ir bus nagrinėjamos atskirai – tai aliuminio gamintojas *Alcoa* ir trys bendrovės, suformuotos suskaidžius *Società Terni*.

*Pradinė priemonė ir pirmasis jos pratęsimas*

(11) 1962 m. gruodžio 6 d. įstatymu Nr. 1643 (toliau – nacionalizavimo įstatymas) Italija nacionalizavo savo elektros energijos sektorių. Įstatyme buvo numatyta perduoti veikiančias Italijos elektrines naujai sukurtai valstybės valdomai bendrovei ENEL, kuri turėtų elektros energijos gamybos, paskirstymo ir tiekimo monopolį.

(12) Nacionalizavimo metu *Società Terni* buvo valstybės valdoma bendrovė, gaminanti plieną, cementą ir chemikalus. Valstybė veiksmingai kontroliavo bendrovę, kurioje turėjo didžiąją jos kapitalo dalį, kurią valdė valstybės kontroliuojančioji bendrovė IRI ir valstybės valdoma grupė *Finsider*. *Società Terni* taip pat valdė ir naudojo hidroelektrinę. Didžioji dalis gaminamos elektros energijos buvo naudojama bendrovės gamybos procesams.

(13) Nacionalizavimo įstatyme nustatyta, kad bendrovės, gaminančios elektros energiją pirmiausia savo reikmėms (*gamintojai savo reikmėms*), paprastai nenacionalizuojamos, ir joms leidžiama išsaugoti savo energijos gamybos turtą ([3]). *Società Terni* elektros energijos turtas buvo nacionalizuotas, nes buvo strateginėse Italijos teritorijos vietovėse, nors bendrovė turėjo gamintojo savo reikmėms statusą. Perdavimas ENEL buvo nustatytas nacionalizavimo įstatymo 4 straipsnio 5 dalies ketvirtoje įtraukoje.

(14) Respublikos Prezidento dekretu Nr. 1165/63 Italija suteikė bendrovei kompensaciją už jos elektros energijos turto perdavimą. Ši kompensacija buvo lengvatinis elektros energijos tarifas, kuris turėjo būti taikomas nuo 1963 iki 1992 m.

(15) 1964 m. *Società Terni* buvo suskaidyta į tris bendroves: plieno gamintoją *Terni Acciai Speciali*, chemikalų gamintoją *Nuova Terni Industrie Chimiche* ir cemento gamintoją *Cementir*. Trys įmonės vėliau buvo privatizuotos ir jas įsigijo atitinkamai *ThyssenKrupp*, *Norsk Hydro* ir *Caltagirone*.

(16) Kaip nurodyta šio sprendimo (1) punkte, šios įmonės perėmėjos bendrai bus vadinamos *Terni bendrovėmis*, o pradinė bendrovė – *Società Terni*. Tarifas, pirmiausia taikytas *Società Terni*, o paskui *Terni* bendrovėms, bus vadinamas *Terni tarifu*.

(17) Lengvatinis tarifas tokiomis pat sąlygomis toliau buvo taikomas trim *Terni* bendrovėms. Pagrindinis naudos gavėjas (subsidijuojamos elektros energijos kiekio atžvilgiu ir absoliučiąja išraiška, ir viso bendrovės elektros energijos vartojimo dalies atžvilgiu) – *ThyssenKrupp*.

(18) Šio specialiojo tarifo terminas sutapo su bendruoju hidroelektrinių koncesijų ([4]) Italijoje terminu, kuris turėjo pasibaigti 1992 m. *Società Terni* hidroelektrinės koncesija buvo suteikta išimtiniam 60 metų terminui (įprastas terminas – 30 metų), kuris turėjo pasibaigti 9-ojo dešimtmečio pabaigoje.

(19) 1991 m. pagal 1991 m. sausio 9 d. įstatymą Nr. 9 „Naujojo Nacionalinio energetikos plano įgyvendinimo nuostatos: instituciniai aspektai, hidroelektrinės ir tinklai, angliavandeniliai ir geoterminė energija, gamintojai savo reikmėms ir fiskalinės nuostatos“ (toliau – įstatymas Nr. 9/1991) Italija pratęsė esamų hidroelektrinių koncesijų terminą iki 2001 m. Pagal Įstatymo Nr. 9/1991 20 straipsnio 4 dalį Italija taip pat iki 2001 m. pratęsė lengvatinio tarifo taikymą *Terni* bendrovėms. Per paskesnius šešerius metus (2002–2007 m.) *Terni* bendrovėms tiekiami subsidijuojamos elektros energijos kiekiai turėjo būti laipsniškai mažinami (laipsniškai nutraukiamas jų tiekimas), kad iki 2007 m. pabaigos tarifo lengvatos taikymas būtų nutrauktas.

([3]) Įstatymo Nr. 1643/62 4 straipsnio 6 dalies pirmos įtraukos a ir b punktai.

([4]) Bendrovės, naudojančios viešąjį vandenį energijai gaminti, veikia koncesijos (it. *concessione di derivazione idroelettrica*), kuri yra laikina, pagrindu. Jos terminas (Italijoje paprastai trisdešimt metų) pakankamai ilgas, kad bendrovės galėtų padengti savo investicines išlaidas. Pasibaigus koncesijos terminui, jos turėtų vėl būti teikiamos skaidria atrankos tvarka.

(20) Įstatyme Nr. 9/1991 pateikta daug nuostatų, kai kurios iš jų susijusios su valstybės pagalba. Įstatymas Nr. 9/1991 buvo pateiktas Komisijai kartu su Įstatymu Nr. 10/1991 „Nacionalinio energetikos plano įgyvendinimo nuostatos dėl energijos veiksmingumo, energijos taupymo ir atsinaujinančiųjų energijos šaltinių plėtros“. 1991 m. Komisija paskelbė, kad abiejuose įstatymuose numatyta pagalba dera su valstybės pagalbos taisyklėmis ([5]).

**_Terni_ tarifo sandara**

(21) *Società Terni* lengvatinio tarifo sąlygos buvo nustatytos Respublikos Prezidento dekreto Nr. 1165/63 „Turto, naudojamo 1962 m. gruodžio 6 d. įstatymo Nr. 1643 1 straipsnio 1 dalyje minėtai veiklai, kurią vykdo *Terni – società per l'Industria e l'Elettricità S.p.A* perdavimas *Ente Nazionale per l'Energia Elettrica*“ (toliau – RPD Nr. 1165/1963) 6, 7 ir 8 straipsniuose. RPD Nr. 1165/1963 nustatyta, kad ENEL tieks *Società Terni* nustatytą elektros energijos kiekį (1 025 000 MWh per metus), kuris prilygo bendrovės elektros energijos vartojimui 1961 m., ir papildomą kiekį (595 000 MWh per metus), kuris atitiko papildomą numatytą vartojimą, atsirasiantį dėl investicijų, kurios buvo pradėtos vykdyti, bet 1962 m. dar nebuvo užbaigtos.

(22) Lengvatinė kaina buvo apskaičiuota lyginant du alternatyvius būdus ir taikant palankiausiąjį bendrovei.

a) 1 alternatyva pagrįsta vidutine elektros energijos kaina, kurią *Società Terni* gamybos skyriai mokėjo bendrovės elektros energijos skyriui (atitiko *Terni* nuosavos hidroelektrinės gamybos kainą);

b) 2 alternatyva susijusi su atskaitos kaina, kurią ENEL taikė tokio pat pobūdžio kaip *Società Terni* vartotojui (gamintojas savo reikmėms).

(23) Pirmasis būdas praktiškai buvo naudotas iki 2000 m., kai dėl Italijos tarifų sandaros pokyčių, atsiradusių dėl elektros energijos rinkos liberalizavimo, teko pereiti prie antrojo būdo.

(24) 1997 m. buvo pradėta tarifo sandaros pertvarka ir įvestas struktūrizuotas tarifas, sudarytas iš dviejų dalių: A dalies, kuri parodo pastoviąsias ir bendrąsias išlaidas, ir B dalies, kuri parodo kintamąsias išlaidas. Nuo 2000 m. sausio 1 d. *Terni* tarifas buvo skirtas nustačius kompensuojamąją dalį (it. *componente compensativa*), apskaičiuotą kaip visų tarifo dalių, kurių *Terni* kaip (faktinis) gamintojas savo reikmėms neprivalėjo mokėti (visa B dalis ir dalis A dalies), suma. Šis būdas atitinka antrąjį iš RPD Nr. 1165/1963 apibūdintų alternatyvių būdų.

([5]) Valstybės pagalba NN 52/91, raštas SG (91) D/15502.

(25) Laipsniškas elektros energijos ir energijos kiekių, kurie buvo suteikti *Terni* bendrovėms už lengvatinę kainą laipsniško tiekimo nutraukimo laikotarpiu (2002–2007 m.), mažinimas pateiktas šioje lentelėje:

| Metai | GWh | MW |
|---|---|---|
| 2001 | 1 620 | 270 |
| 2002 | 1 389 | 231 |
| 2003 | 1 157 | 193 |
| 2004 | 926 | 154 |
| 2005 | 694 | 116 |
| 2006 | 463 | 77 |
| 2007 | 231 | 39 |

**Antrasis tarifo pratęsimas**

(26) Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalyje Italija nusprendė sustabdyti laipsnišką tiekimo mažinimą ir vėl pratęsti *Terni* tarifo taikymą iki 2010 m. Pagal įstatymo 11 straipsnio 13 dalį ši priemonė taikoma nuo 2005 m. sausio 1 d. Netrukus po to įprastų hidroelektrinių koncesijų terminas buvo pratęstas iki 2020 m. ([6]).

(27) Antrasis tarifo termino pratęsimas – tai priemonė, dėl kurios Komisija pradėjo oficialią tyrimo procedūrą pagal Sutarties 88 straipsnio 2 dalį ir kuri yra šio sprendimo dalykas.

(28) Įstatyme Nr. 80/2005 nustatyta, kad iki 2010 m. *Terni* bendrovėms bus taikoma tokia pat tvarka, kokia buvo taikyta 2004 m. gruodžio 31 d. tiekiamų kiekių (926 GWh trims *Terni* bendrovėms) ir kainų (1,32 eurocento už 1 kWh) atžvilgiu. Tiekiamos elektros energijos kiekiai šiuo metu pasiskirsto taip: *ThyssenKrupp* – 86 %, *Nuova Terni Industrie Chimiche* – 10 % ir *Cementir* – 4 %.

(29) Pagal Įstatymą Nr. 80/2005, kurį aiškina ir įgyvendina Dujų ir elektros energijos tarnyba (it. AEEG), taip pat nustatytas indeksavimo mechanizmas, pagal kurį nuo 2006 m. sausio 1 d. lengvatinis tarifas kasmet didės atsižvelgiant į kainų padidėjimą Europos elektros energijos biržose Amsterdame ir Frankfurte, bet ne daugiau kaip 4 %.

([6]) Įstatymo Nr. 266/2005 1 straipsnio 285 dalis.

**Finansavimo mechanizmas**

(30) *Terni* lengvatinį tarifą iš pradžių valdė ir su juo susijusias išlaidas apmokėjo valstybės valdoma bendrovė ENEL, kuri užėmė monopolinę padėtį Italijos elektros energijos gamybos, perdavimo, importo, skirstymo ir tiekimo srityse.

(31) 2002 m. laipsniškai liberalizuojant elektros energijos rinką ir ENEL nebeturint monopolio, dėl lengvatinių tarifų sistemų atsirandanti ir ENEL tenkanti finansinė našta buvo perduota visiems elektros energijos naudotojams ([7]). *Terni* bendrovėms mokėtinas kompensuojamąsias dalis iš anksto apmokėjo elektros energijos skirstymo bendrovės, kuriems jas paskui atlygino valstybės valdoma įstaiga Elektros energijos sektoriaus išlyginimo fondas (it. *Cassa Conguaglio per il Settore Elettrico*, toliau – Išlyginimo fondas), taikant parafiskalinį mokestį, kuris buvo renkamas kaip elektros energijos tarifo A4 dalis, vienas iš išlaidų punktų, įtraukiamų į sąskaitą už elektros energiją.

(32) 2004 m. AEEG nusprendė perduoti visą administracinį specialiųjų tarifų sistemų valdymą Išlyginimo fondui ([8]). Nuo 2004 m. rugsėjo mėn. *Terni* bendrovės už perkamą elektros energiją (liberalizuotoje rinkoje) moka rinkos kainą ir gauna iš Išlyginimo fondo kompensaciją, kuri atitinka skirtumą tarp sumokėtos kainos ir lengvatinės kainos, į kurią jos turi teisę (kompensuojamoji dalis), atėmus gabenimo, matavimo ir pardavimo sąnaudas. Išlaidas apmoka Italijos elektros energijos vartotojai taikant (31) punkte minėtą parafiskalinį mokestį.

**AEEG nustatyta garantija**

(33) Komisijai pradėjus oficialią tyrimo procedūrą, AEEG sprendime Nr. 190/06 nustatė mokėjimams pagal Įstatymą Nr. 80/2005 sąlygą, pagal kurią *Terni* bendrovės turi pateikti garantiją pagalbos susigrąžinimo rizikai padengti.

(34) Tame pat sprendime AEEG numatė alternatyvią galimybę 2006 m. iš anksto išmokėti pagalbos sumas, kurios pagal Įstatymą Nr. 9/1991 būtų mokėtinos iki ankstesnės sistemos termino pabaigos (2007 m.). Šioms sumoms AEEG garantijos neprašė. *Terni* bendrovės pasinaudojo šia galimybe, ir AEEG ją įgyvendino.

([7]) AEEG sprendimas Nr. 228/01.
([8]) AEEG sprendimas Nr. 148/04.

(35) Garantija taikoma visiems Išlyginimo fondo mokėjimams bendrovėms pagal Įstatymą Nr. 80/2005, išskyrus (34) punkte minėtus išankstinius mokėjimus.

III. **SPRENDIMAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ PAGAL EB SUTARTIES 88 STRAIPSNIO 2 DALĮ**

(36) Komisijos sprendimas pradėti oficialią tyrimo procedūrą buvo pagrįstas (37)–(41) punktuose apibrėžtais pagrindais.

(37) Komisija išreiškė abejonių, ar lengvatinis tarifas galėtų būti laikomas kompensacine priemone, nes *Società Terni* nacionalizavimo metu buvo valstybės valdoma įmonė. Valstybė negali nusavinti savo turto, tad Komisija suabejojo, ar *Società Terni* turto perdavimas ENEL galėtų būti vertinamas kaip nusavinimas, suteikiantis *Società Terni* teisę į kompensaciją, ir iškėlė hipotezę, kad toks perdavimas iš esmės galėtų būti laikomas paprasčiausiu nuosavo valstybės turto restruktūrizavimu.

(38) Komisija laikosi nuomonės, kad net ir pripažinus kompensacinį priemonės pobūdį, liktų abejonių dėl šios kompensacijos proporcingumo atsižvelgiant į *Società Terni* patirtą finansinę žalą. Komisija ypač pabrėžė abejones, ar kompensacija galėtų vis dar būti pateisinama po 44 metų.

(39) Komisija pažymėjo, kad tarifo pobūdis akivaizdžiai pasikeitė, kai ENEL liovėsi administruoti sistemą ir nebeprisiima dėl jos atsirandančios finansinės naštos.

(40) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą taip pat pagrįstas EAPB sprendimu Nr. 83/396: 1983 m. birželio 29 d. Komisijos sprendimu dėl pagalbos, kurią Italijos vyriausybė ketina suteikti tam tikriems plieno gamintojams ([9]), pagal kurį buvo neleidžiama suteikti tokią pagalbą *Società Terni*, ir Teisingumo Teismo nutartimi byloje C 99/92 ([10]), kuriame Teismas patvirtino minėtą EAPB sprendimą, kurie parodė, kad jau buvo nustatyta, jog *Terni* tarifas yra valstybės pagalba.

([9]) OL L 227, 1983 8 19, p. 24.
([10]) 1994 m. vasario 24 d. ETT sprendimas *Terni SpA* ir *Italsider prieš Elektros energijos sektoriaus išlyginimo fondą*, prašymas priimti prejudicinį sprendimą, Rink. 2004, p. I–00541.

(41) Sprendime pradėti procedūrą taip pat nurodyta, kad *ThyssenKrupp* dar nebuvo grąžinusi valstybės pagalbos, kurią suteikė Italija ir kuri buvo pripažinta nesuderinama ([11]), tad, remiantis *Deggendorf* ([12]) teismo praktika, negalėjo gauti jokios tolesnės valstybės pagalbos.

## IV. SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

### *Terni* bendrovių pastabos

(42) Didžioji dalis *Terni* bendrovių pateiktų pastabų dėl *Società Terni* veikimo kaip viešojo ekonominio subjekto (it. *ente pubblico economico*), veiklos, dėl kurios buvo perduotas bendrovės turtas, pobūdžio, ir tarifo kompensacinio pobūdžio, EAPB sprendimo ir ETT sprendimo aiškinimo, taip pat dėl Išlyginimo fondo vaidmens didžiąja dalimi atitinka Italijos pateiktas pastabas, kurios apibendrinamos (52)–(69) punktuose. Taigi (43)–(51) punktuose bus pateikta tik *Terni* bendrovių pastabų esmė ir visos pateiktos papildomos detalės.

*Kompensacijos pobūdis*

(43) Pasak *Terni* bendrovių, tarifas yra teisėta kompensacija, į kurią *Società Terni* turėjo teisę nusavinus jos turtą, todėl negali būti vertinamas kaip valstybės pagalba.

*Kompensacijos tinkamumas*

(44) Kalbant apie kompensacijos tinkamumą, *Terni* bendrovės primena tarifo istoriją ir nurodo, kad visi *Terni* tarifo taikymo pratęsimai po 1991 m. sutapo su bendruoju hidroelektrinių koncesijų atnaujinimu kitiems gamintojams, todėl atitiko principą, pagal kurį neturėtų būti jokios *Terni* ir kitų gamintojų savo reikmėms, kurių turtas nebuvo nusavintas, diskriminacijos, tad jie galėjo toliau gaminti ir vartoti elektros energiją už labai mažą kainą.

(45) *Terni* bendrovės taip pat nurodo, kad finansinės sumos, gautos kaip mažesni elektros energijos tarifai, niekada neviršijo skirtumo tarp energijos įsigijimo rinkoje kainos ir savo reikmėms pagamintos elektros energijos kainos.

*Poveikis prekybai*

(46) *Terni* bendrovės tvirtina, kad priemonė neturi poveikio prekybai tarp valstybių narių dėl toliau apibendrintų priežasčių.

a) *Cementir*: Savo Spoleto gamykloje (gamykloje, kuri naudojasi tarifu) *Cementir* gamina ir parduoda daugiausia cementą, naudojamą statybos pramonėje. Cementą sunku pakeisti kitais produktais. Cemento vežimas neekonomiškas, tad jo geografinė rinka yra regioninė arba daugiaregioninė. Cemento importas Italijoje nereikšmingas, jam tenka 5 % visos šalies paklausos, ir *Cementir* parduoda visą savo Spoleto gamyklos produkciją Vidurio Italijoje.

b) *Nuova Terni Industrie Chimiche*: gamykloje, kuri naudojasi tarifu, gaminamas amoniakas ir azoto rūgštis. Amoniakas gali būti taupiai vežamas tik jūra ir tik jei uostai turi tinkamų įrenginių jį saugoti. Vidurio Italijoje tokių saugyklų nėra. Tai taikoma ir azoto rūgščiai. Taigi *Terni* bendrovės tvirtina, kad geografinė rinka geriausiu atveju yra nacionalinė. Vidaus gamyba visiškai patenkina nacionalinę paklausą, ir prekybos srautų nėra.

c) *ThyssenKrupp: Terni* bendrovės tvirtina, kad plieno produktų paskirstymo (ne gamybos ar pardavimo) rinka yra nacionalinė. Visų pirma *ThyssenKrupp Terni* gamykla Europos Sąjungoje parduoda tik 6 % savo produkcijos.

*Teisėti lūkesčiai*

(47) *Terni* bendrovės, reikšdamos teisėtus lūkesčius, remiasi dviem dalykais.

a) Pirma, Italijos institucijos laiške AEEG aiškiai patvirtino, kad tarifo pobūdis kompensacinis ir pagal valstybės pagalbos taisykles Komisijai neturėjo būti iš anksto pranešta apie esamos tarifo sistemos taikymo pratęsimą ([13]).

b) Antra, Komisija neginčijo priemonės nei pirmą kartą pratęsus jos taikymą pagal Įstatymą Nr. 9/1991 (patvirtinta byloje NN 52/91), nei kai vykstant kitai valstybės pagalbos procedūrai buvo pateikta informacija apie antrąjį pratęsimą (C-13/06).

([11]) 1999 m. gegužės 11 d. Komisijos sprendimas SEC/1999/687 *Užimtumo skatinimo priemonės, Įstatymo Nr. 196/97 15 ir 26 straipsniai*, C-49/98, OL L 42, 2000 2 15, p. 1–18.

([12]) 1997 m. gegužės 15 d. ETT sprendimas *Deggendorf prieš Komisiją*, C–355/95, Rink. 1997, p. I–02549.

([13]) 2005 m. gruodžio 16 d. Gamybinės veiklos ministerijos komunikatas AEEG.

*Antrojo pratęsimo patvirtinimas pagal valstybės pagalbos taisykles*

(48) Šiuo atžvilgiu *Terni* bendrovės papildomai tvirtina, kad pranešusios Komisijai apie Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 12 dalį (pagal kurį tam tikroms daug energijos vartojančioms bendrovėms Sardinijoje nustatomas lengvatinis tarifas, byla C 13/06), Italijos institucijos taip pat pateikė informacijos ir paaiškinimų apie *Terni* tarifą, taigi pranešimas galėjo būti laikomas išsamiu, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 659/1999 ([14]), 4 straipsnio 5 dalyje. Komisija nepriėmė sprendimo per du mėnesius, todėl net jei tarifas būtų laikomas valstybės pagalba, *quod non*, pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB Sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles ([15]), 4 straipsnio 5 dalį turėtų būti laikoma, kad jis patvirtintas.

(49) *Terni* bendrovės pabrėžia, kad jų sąžiningumą įrodo tai, kad esant abejonių dėl tarifo suderinamumo, *ThyssenKrupp* tikrai nebūtų pradėjusi didelių investicijų Ternio provincijoje.

*Gautos sumos*

(50) *Terni* bendrovės nurodė, kad nesant Įstatymo Nr. 80/2005, iki 2007 m. gruodžio 31 d. jos būtų naudojęsi lengvatiniu tarifu pagal Įstatymo Nr. 9/1991 (kurį patvirtino Komisija) 20 straipsnio 4 dalį. AEEG įgaliojo Išlyginimo fondą 2006 m. išmokėti (kaip avansą) tik sumas, kurios būtų mokėtinos 2007 m. ([16]). Taigi sumos, gautos iki 2006 m. gruodžio 31 d., turėtų būti laikomos leidžiamomis. Pasak bendrovių, Įstatymo Nr. 80/2005 nuostatos šių sumų atžvilgiu *de facto* nebuvo įgyvendintos.

*Deggendorf bylos precedentas*

(51) Dėl *Deggendorf* bylos precedento, *ThyssenKrupp* teigia iš principo esanti pasirengusi sugrąžinti pagalbą, jeigu būtų susitarta dėl sugrąžintinos sumos.

## V. **ITALIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ PASTABOS**

*Terni turto nusavinimas ir bendrovės teisė į kompensaciją*

(52) Italija tvirtina, kad *Terni* elektros energijos gamybos turtas buvo nacionalizuotas taikant nacionalizavimo įstatyme nustatytos bendrosios taisyklės, pagal kurią gamintojų savo reikmėms turtas neturi būti nusavintas, išimtį. 1962 m. nacionalizavimo įstatymas buvo pagrįstas Italijos Konstitucijos 43 straipsniu, pagal kurį tam tikros įmonės, teikiančios esmines viešojo intereso paslaugas arba veikiančios energetikos sektoriuje, gali būti perduotos valstybei taikant turto nusavinimą, jeigu suteikiama kompensacija.

(53) Dėl Komisijos abejonių dėl galimybės nusavinti valstybės valdomai bendrovei priklausantį turtą Italija tvirtina, kad turto nusavinimo sąvoka neapribota vien privačiai valdomu turtu nei 42, nei 43 Konstitucijos straipsnyje. Pasak Italijos, *Società Terni* elektros energijos skyriaus nusavinimas buvo teisiškai būtinas, nes *Terni* bendrovę kontroliavo viešasis ekonominis subjektas, kuris, priešingai negu viešasis subjektas, privalėjo veikti pagal rinkos principus. Nacionalizavimo įstatyme nebuvo numatyta jokios kompensacijos įmonėms, kurias valdė viešieji subjektai *strictu sensu*, tačiau buvo numatyta kompensacija *Terni* atsižvelgus į kitokį jos statusą ir veikimo būdą.

(54) *Terni* nuosavybės sandaros klausimu Italija pabrėžia, kad *Terni* buvo akcinė bendrovė, kurios didžioji dalis akcijų priklausė valstybei, tačiau akcijų taip pat turėjo daug privačių investuotojų. Italija pateikė dokumentų, parodančių, kad dalis *Terni* kapitalo taip pat buvo privačiose rankose ir bendrovės akcijomis buvo prekiaujama vertybinių popierių biržoje.

(55) Pasak Italijos valdžios institucijų, tokios pat teisės į tinkamą kompensaciją, kurią turėtų privati bendrovė, atėmimas iš *Terni* būtų EB sutarties 295 straipsnyje nustatyto nuosavybės neutralumo principo pažeidimas.

(56) Italija mini daug Kasacinio teismo ir Valstybės tarybos sprendimų, kuriuose šie teismai patvirtino, kad *Terni* tarifo taikymo logika buvo užtikrinti bendrovei tokią pat padėtį, kaip ir elektros energijos gamybos savo reikmėms iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių gamintojų, todėl tarifas negalėjo būti didinamas taikant priedus, kurie nebūtų taikomi gamintojams savo reikmėms.

(57) Kalbant apie kitus elektros energijos gamintojus, kurių turtas taip pat buvo nusavintas, Italija tvirtina, kad visi gamintojai, kurių turtas buvo nusavintas, išskyrus *Terni*, buvo įmonės, veikusios tik arba pirmiausia elektros energijos gamybos, importo ar tiekimo srityje. Paprastai valstybės mokėta kompensacija atspindėjo turto rinkos vertę, kuri buvo apskaičiuota įvairias būdais atsižvelgiant į bendrovės rūšį. Grynoji turto apskaitos vertė buvo naudota kaip atskaitos vertė, bet buvo tikslinama remiantis kitais veiksniais, kurių Italija išsamiai nenurodė. Hidroenergijos gamintojų atžvilgiu Italijos pastabos rodo, kad likusi koncesijos termino trukmė buvo svarbi apskaičiuojant kompensaciją.

([14]) OL L 83, 1999 3 27, p. 1.
([15]) Žr. 14 išnašą.
([16]) AEEG sprendimas Nr. 190/2006.

*Su pagalba nesusijęs tarifo pobūdis ir leidimas jį taikyti pagal valstybės pagalbos taisykles*

(58) Italija tvirtina, kad ir pradinis susitarimas dėl tarifo, kuris buvo teisėta kompensacija *Terni* už jos turto nusavinimą, ir paskesni šio susitarimo termino pratęsimai nėra valstybės pagalba. Siekdama pagrįsti šį teiginį, Italija mini daug Europos Teisingumo Teismo sprendimų, susijusių su tam tikrų kompensacijos įmonėms formų, ypač kompensacijos už žalą ir bendro ekonominio intereso paslaugas, pobūdžiu, kuris nėra susijęs su pagalba ([17]).

(59) Dėl leidimo taikyti *Terni* tarifą pagal valstybės pagalbos taisykles Italija pabrėžia, kad Komisijai buvo tinkamai pranešta apie Įstatymą Nr. 9/1991, kuriame nustatytas pirmasis tarifo taikymo pratęsimas, ir Komisija jį patvirtino. Paskesniems tarifo trukmės pratęsimams, kurie sutapo su hidroelektrinių koncesijų hidroenergijos gamintojams termino pratęsimais, taikyta tokia pat logika, kurios Komisija niekada neginčijo. Taigi, pasak Italijos, *Terni* tarifas turėtų būti laikomas esama ne pagalbos priemone.

(60) Italija teigia visada veikusi sąžiningai. Ji nepranešė apie ginčijamą susitarimo dėl tarifo taikymo *Terni* pratęsimą pagal 88 straipsnio 3 dalį, nes, jos nuomone, tai nebuvo valstybės pagalba. Italija pabrėžia, kad Komisijai buvo pranešta apie šios priemonės buvimą (2005 m. lapkričio mėn. ataskaita ir 2006 m. vasario mėn. raštu).

(61) Dėl antrojo pratęsimo politikos priežasčių Italija teigia, kad tarifas yra būtinas siekiant užtikrinti vienodas sąlygas šioms daug energijos vartojančioms Italijoje veikiančioms bendrovėms ir jų konkurentams ES ([18]), kurie taip pat turi naudos iš sumažintų energijos kainų (tarifų arba nustatytų pagal sutartį), kol bus baigti įgyvendinami infrastruktūros projektai, susiję su elektros energijos gamyba ir perdavimu. Jeigu tarifas būtų panaikintas, aptariamos bendrovės perkeltų savo veiklą už ES ribų. Tai neišvengiamai sukeltų regionų pramonės krizę ir būtų prarasta ypač daug darbo vietų. Taigi, pasak Italijos, tarifo taikymo pratęsimas turėtų būti laikomas pereinamojo laikotarpio sprendimu. Italija mini Konkurencingumo, energetikos ir aplinkos aukšto lygio grupės išvadas ([19]), kuriose siūlomas ilgalaikis sprendimas – gerinti tinklų sujungimą ir infrastruktūrą, o kaip vidutinės trukmės sprendimas siūloma skatinti sudaryti ilgalaikes tiekimo sutartis ir vartotojų bei energijos tiekėjų (gamintojų) partnerystę.

*Per didelės kompensacijos nebuvimas*

(62) Dėl per didelės kompensacijos nebuvimo Italija pateikė šias pastabas. Jeigu *Terni* būtų išsaugojusi savo elektros energijos gamybos turtą, bendrovė būtų galėjusi parduoti dalį savo energijos trečiosioms šalims, tad būtų gavusi papildomo pelno. *Terni* patirtą žalą padidino spartus elektros energijos kainų didėjimas per kelerius paskutinius metus. Vis dar nebaigtas energetikos rinkų liberalizavimo procesas dar nedavė rezultatų konkurencingų elektros energijos kainų atžvilgiu, tad vis dar yra būtinybė toliau skirti *Terni* kompensaciją. *Terni* bendrovių šiuo metu mokama kaina (40–72 EUR/MWh) didžiąja dalimi atitinka elektros energijos kainas, kurias ES moka bendrovės, kurių vartojimo pobūdis panašus į *Terni*. Iš esmės jei *Terni* būtų išsaugojusi savo turtą, už savo reikmėms pagamintą elektros energiją ji mokėtų 5–7 EUR/MWh. Tad Italija mano, kad tarifas nėra susijęs su per didele kompensacija.

(63) Italija pateikė „tyrimą“, kurį *Terni* bendrovių vardu atliko privati konsultacinė bendrovė *Energy Advisor S.r.l.* Tyrimo, kurį galbūt geriau vadinti paprastu apskaičiavimu, nes jį sudaro viena lentelė ir keli metodinių paaiškinimų puslapiai, tikslas – nustatyti elektros energijos turto vertę ir palyginti šį skaičių su bendra *Terni* tarifo lengvata. Tyrime naudojama buhalterinė elektros energijos turto vertė, kuri buvo patikslinta 2006 metams atsižvelgiant į infliaciją. Tyrime taip pat apskaičiuota grynoji *Terni* tarifo lengvata. Tyrime nagrinėjamas skirtumas tarp metinių panašaus vartotojo elektros energijos išlaidų (2 alternatyva) ir faktinių *Terni* metinių išlaidų, apskaičiuotų savo gamybos sąnaudų pagrindu (1 alternatyva), per 1963–1999 m. laikotarpį. Šiame apskaičiavime panašus vartotojas – tai elektros energijos gamintojas savo reikmėms (kuris, *inter alia*, neturi mokėti energijos kainos antkainio). 2000–2006 m. laikotarpio tarifo lengvata apskaičiuota kaip skirtumas tarp metinių išlaidų, kurias *Terni* būtų patyrusi, jeigu tarifas būtų apskaičiuotas remiantis savo gamybos sąnaudomis (1 alternatyva nebeįmanoma pertvarkius tarifą) ir faktinių *Terni* išlaidų, apskaičiuotų taikant panašaus vartotojo metodą (2 alternatyva). Tyrimo rezultatai pateikti toliau:

a) Patikslinta (2006 m.) *Terni* turto vertė: 1 687 745 045,19 EUR;

([17]) Ypač šie sprendimai: 1985 m. vasario 7 d. sprendimas byloje C–240/83 A.D.B.H.U., Rink. 1985, p. 00531, 1988 m. rugsėjo 27 d. sprendimas sujungtose byloje C-106–120/87, Rink. 1988, p. 05515, 2003 m. liepos 24 d. sprendimas byloje C–280/00 *Altmark*, Rink. 2003, p. I–07747; 2001 m. lapkričio 22 d. sprendimas byloje C–53/00 *Ferring*, Rink. 2001, p. I–09067.

([18]) Ypač Prancūzijoje, Vokietijoje, Ispanijoje, Graikijoje ir Suomijoje. Italija pateikė šiose šalyse tariamai galiojančių daug energijos vartojančioms pramonės šakoms palankių pagalbos sistemų aprašymą.

([19]) 2006 m. birželio 2 d. pirmoji aukšto lygio grupės ataskaita „*Vienodo požiūrio į konkurencijos, energetikos ir aplinkosaugos politikos kryptis skatinimas – energetikos rinkos veikimas, prieiga prie energijos šaltinių, energetikos veiksmingumas ir ES emisijų leidimų sistema*“.

b) Tarifo lengvata (taip pat patikslinta 2006 m.): 1 400 895 446,90 EUR

(64) Taigi tyrime tvirtinama, kad *Terni* nuostoliai nebuvo per daug kompensuoti. Tarifo lengvatos, tenkančios *Terni* iki 2010 m., apskaičiavimas taip pat parodytų, kad kompensacija nėra per didelė.

*EAPB sprendimo ir ETT sprendimo dėl Terni netinkamumas*

(65) Dėl EAPB sprendimo Nr. 83/396 ir ETT sprendimo C–99/92 Italija pateikė šiuos faktinius paaiškinimus. EAPB sprendimas nėra susijęs su *Cementir* ar *Nuova Terni*, kurios niekada neveikė plieno sektoriuje. EAPB sprendimas susijęs su valstybės pagalbos, kuri buvo suteikta kompensuojant tarifo dalį (energijos kainos antkainį) *Terni* plieno gamybos šakai priklausančiai gamyklai, kuri yra Loverėje, Lombardijos regione, o ne Ternio provincijoje, suderinamumu. Ši pagalba galėjo būti suteikiama tik privatiems plieno gamintojams. EAPB sprendime nustatyta, kad *Terni* valdė valstybė, todėl Loverės gamykla negalėjo naudotis pagalba. Prejudicinis Teisingumo Teismo sprendimas buvo susijęs su galima privačių gamintojų diskriminacija valstybės valdomų gamintojų atžvilgiu. Teismas patvirtino EAPB sprendimą nustatęs, kad numatyti skirtingas pagalbos priemones privatiems ir valstybės valdomiems gamintojams nebuvo diskriminacija.

(66) Taigi Italija teigia, kad ir EAPB sprendimas, ir Teismo sprendimas šiuo atveju yra nesvarbūs, nes jie susiję su Loverės gamyklos sumokėtu energijos kainos antkainiu, ne su specialiuoju bendruoju tarifu, suteiktu trims gamykloms Ternio provincijoje.

*ThyssenKrupp planuojamos naujos investicijos Ternio provincijoje*

(67) Italija taip pat pabrėžia, kad Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalyje nustatytas ginčijamas tarifo taikymo pratęsimas yra susijęs su didelės apimties investicijų programa, kurią *ThyssenKrupp* įgyvendina Ternio-Narnio pramoninėje zonoje. Pagal šį veiksmų planą zonoje bus sukurtas naujas elektros energijos gamybos pajėgumas. Taigi tarifas yra laikinas sprendimas, ir jis bus taikomas, kol bus sukurtas toks gamybos pajėgumas, ir jo panaikinimas sukeltų pavojų šiuo metu įgyvendinamoms investicijoms.

*Išlyginimo fondo vaidmuo ir valstybės išteklių naudojimas*

(68) Dėl Išlyginimo fondo vaidmens pobūdžio Italija tvirtina, kad fondas tėra techninis tarpininkas, kurio vaidmuo apsiriboja pinigų srautų surinkimu ir nukreipimu. Išlyginimo fondas neturi pasirinkimo laisvės nustatyti tarifą ir nekontroliuoja lėšų. Taigi, pasak Italijos, a) Išlyginimo fondo tvarkomi ištekliai nėra valstybės ištekliai atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką ([20]) ir b) specialiųjų tarifų administravimo dalyvaujant Išlyginimo fondui pokyčiai 2004 m. nedaro jokio poveikio kompensaciniam tarifo pobūdžiui.

*Deggendorf bylos precedentas*

(69) *Deggendorf* bylos precedento klausimu Italija pranešė Komisijai vykdanti išieškojimo pavedimą *ThyssenKrupp* atžvilgiu, ir bendrovė, laukdama galutinio išieškojimo, įšaldytoje sąskaitoje atidėjo 865 538,00 EUR, kol bus susitarta dėl sumos.

## VI. **PRIEMONĖS ĮVERTINIMAS**

(70) Valstybės už turto nusavinimą suteikiama kompensacija paprastai nėra vertinama kaip valstybės pagalba. Taigi vertinant šią priemonę pirmiausia būtina nustatyti, ar perdavus *Società Terni* elektros energijos turtą ENEL atsirado įsipareigojimas suteikti kompensaciją, ar šį perdavimą reikėtų vertinti kaip paprasčiausią valstybės turto reorganizavimą. Jeigu manoma, kad kompensacija buvo pateisinama, Komisija turi nustatyti, iki kokios datos ir (arba) kokios sumos *Terni* lengvatinis tarifas gali būti laikomas proporcinga kompensacine priemone.

### Vertinimas kaip turto nusavinimas ir teisė į kompensaciją

(71) 1962 m., kai ENEL buvo perduotas jos hidroenergijos gamybos turtas, *Società Terni* buvo valstybės valdoma bendrovė, kurią kontroliavo viešasis ekonominis subjektas. Pasak Italijos institucijų, tokie subjektai turėjo būti valdomi pagal rinkos principus. Valstybė valdė kontrolinį *Società Terni* akcijų paketą, tačiau dalį kapitalo taip pat valdė privatūs investuotojai, ir įmonės akcijomis buvo prekiaujama vertybinių popierių biržoje. Nacionalizavimo įstatyme nebuvo numatyta kompensacija viešiesiems subjektams *strictu sensu*, bet buvo numatyta kompensacija viešiesiems ekonominiams subjektams, tokiems kaip *Società Terni*. Tai parodo skirtingus principus, kuriais pagrįstas šių subjektų veikimas. Be to, tuo pat laikotarpiu buvo nusavintas kitų „grynųjų“ elektros energijos gamintojų turtas, ir jie taip pat gavo kompensaciją (nors ir taikant kitokius kriterijus).

([20]) 2004 m. liepos 15 d. sprendimas ETT sprendimas byloje C–345/02 *Pearle ir kt.*, Rink. 2004, p. I–7139 ir 2001 m. kovo 13 d. sprendimas byloje C–379/98 *Preussen-Elektra*, Rink. 2001, p. I–02099.

(72) Komisija pažymi, kad *Società Terni* turto nusavinimas be kompensacijos būtų pažeidęs bendrovės interesus, visų pirma jos privačių akcininkų. Atsižvelgdama į vienodo požiūrio į privačias ir valstybės įmones principą ir taip pat į būtinybę apginti konstitucines privačių *Società Terni* akcininkų teises gauti kompensaciją, Komisija mano, kad Italijos sprendimas laikyti *Terni* privačiai valdoma bendrove tokioje pat padėtyje ir suteikti jai kompensaciją už jos turto nusavinimą gali būti laikomas pagrįstu.

**Tarifo kompensacinis pobūdis**

*Pradinė kompensacinė priemonė*

(73) 1962 m. Italija nusprendė nemokėti *Società Terni* kompensacijos, kurios suma nebūtų didesnė negu suma, nustatyta pagal nusavinto turto rinkos vertę (priešingai, nei buvo daroma „grynųjų“ elektros energijos gamintojų atveju). Vietoj to kompensacija buvo suteikta skyrus nustatytą elektros energijos kiekį už kainą, kurią bendrovė būtų mokėjusi, jei būtų išsaugojusi savo elektros energijos gamybos turtą. Reikėtų pažymėti, kad šis būdas buvo ekonomiškai prasmingas: vertinant *Società Terni* kaip faktinį elektros energijos gamintoją savo reikmėms buvo išvengiama papildomos žalos, kurią *Terni* būtų galėjusi patirti per daugelį metų, pvz., jeigu padidėtų energijos kainos, pavojaus.

(74) Komisija gali sutikti su šio metodo principu. Tačiau kompensacija už turto nusavinimą negali būti neriboto laiko priemonė, ji turi būti aiškiai ir numatomai nustatyta turto nusavinimo metu, suteikiant bendrovei, kurios turtas nusavinamas, galimybę ginčyti siūlomą sumą. Kartą patvirtintas kompensacinis paketas vėliau negali būti vėl atnaujintas.

(75) Nagrinėjamu atveju bendra kompensacijos suma priklausė nuo tarifo taikymo trukmės. Italijos institucijų pasiūlytame pradiniame kompensaciniame pakete buvo numatyta, kad tarifas bus taikomas trisdešimt metų, taigi jos terminas pasibaigs 1992 m. *Società Terni* būtų galėjusi ginčyti šį mechanizmą pagal nacionalizavimo įstatymą, jeigu būtų maniusi, kad jis netinkamas ([21]), tačiau nusprendė to nedaryti.

(76) Komisija įvertino, ar, atsižvelgiant į šį mechanizmą ir trukmę, pradinė kompensacinė priemonė galėtų būti laikoma pakankama.

([21]) Kompensacijos sumos ginčijimo procedūra buvo nustatyta nacionalizavimo įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje.

(77) Italijoje hidroelektrinės valdymui taikoma koncesija, kurios terminas nustatomas siekiant leisti bendrovei amortizuoti investicijas. Pasibaigus koncesijos terminui, bendrovė iš principo netenka teisės naudoti savo turtą. *Terni* kompensacijos būdo atveju buvo ekonomiškai prasminga, kad elektros energija būtų teikiama gamybos kaina ne ilgiau kaip per likusį bendrovės koncesijos terminą. Ir iš tiesų atrodo, kad tuo buvo pagrįsta pradinė Italijos įstatymo nuostata, pagal kurią lengvatinio tarifo trukmė buvo apribota iki 1992 m. Nors *Terni* suteiktos koncesijos terminas būtų pasibaigęs prieš keletą metų, suprantama, kad Italijos institucijos norėjo suderinti *Terni* tarifo taikymo pabaigą su bendrąja hidroelektrinių koncesijų termino Italijoje pabaiga 1992 m. Be to, *Società Terni* buvo suteikta ypač ilga koncesija (60 metų vietoj 30), taigi nusavinant turtą bendrovė jau buvo turėjusi trisdešimt metų savo investicijoms amortizuoti.

(78) Galiausiai Komisija mano, kad pradinis kompensacinis paketas buvo proporcingas ir jokiu būdu nepablogino bendrovės padėties.

(79) Šiuo atveju esminis klausimas – ar pakartotinis šios tarifo priemonės pratęsimas vis dar gali būti laikomas neatskiriama kompensacijos dalimi. Komisija laikosi nuomonės, kad šiuo atveju taip negali būti. Kai valstybė nusavina turtą, ji *ex ante* nustato absoliučią kompensacijos sumą arba, kaip šiuo atveju, kompensacinį mechanizmą. Bet koks sumų ar mechanizmo *ex post* pakeitimas neišvengiamai pakeičia priemonės pobūdį, ir priemonė nebegali būti laikoma kompensacine, nes nukrypsta nuo pradinio susitarimo. Pripažinus priešingai, šios rūšies priemonės būtų pašalintos iš valstybės pagalbos kontrolės taikymo srities.

(80) Tačiau valstybė narė gali pranešti Komisijai apie savo ketinimą suteikti bendrovei, kurios turtas buvo nusavintas, papildomų lengvatų. Komisija išnagrinės tokio pranešimo esmę atsižvelgdama į valstybės pagalbos taisykles ir konkrečias aplinkybes.

*„Tyrimas“*

(81) (63) punkte minėto tyrimo tikslas – parodyti, kad *Società Terni* ir jos bendrovėms perėmėjoms per daugelį metų suteikta kompensacija neapėmė visos nusavinto turto rinkos vertės, todėl nebuvo suteikta per didelė kompensacija ir naudos gavėjai niekada *de facto* neturėjo pranašumo.

(82) Komisija pirmiausia norėtų pabrėžti, kad kompensacinio susitarimo tinkamumo analizė gali būti atlikta tik *ex ante*, t. y. turto nusavinimo metu. Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad Italijos institucijų pasirinkto mechanizmo tikslas buvo užtikrinti tokią *Società Terni* padėtį, tarsi jos elektrinė nebūtų buvusi nusavinta, suteikiant bendrovei galimybę gauti elektros energijos už savikainą per visą bendrovės koncesijos terminą. Taigi argumentas, kad taikant šią priemonę *Terni* bendrovės galėjo gauti mažiau, negu turėjo teisę gauti, yra sunkiai suprantamas. Be to, Komisija tvirtina, kad net jei tyrimo rezultatai būtų pagrįsti (o šiuo atveju taip nėra, kaip parodyta (88)–(92) punktuose), ta aplinkybė būtų nesvarbi nustatant, ar tarifas suteikė pranašumo naudos gavėjams.

(83) Reikėtų priminti, kad nusavinant turtą Italija būtų galėjusi nuspręsti suteikti *Terni* kompensaciją, sumokant nusavinto turto verte pagrįstą nustatytą finansinę sumą. Tačiau Italija pasirinko kitą būdą, pagal kurį *Società Terni* buvo laikoma faktiniu gamintoju savo reikmėms. Šis būdas buvo visiškai prasmingas ekonomiškai, ir pranašumo buvimas turėtų būti vertinamas šiuo orientaciniu pagrindu. Taikant šį požiūrį, reikia padaryti išvadą, kad naudos gavėjai neturėjo pranašumo iki pradinės kompensacinės tarifo priemonės termino pabaigos (ir tik iki tos datos). Šia išvada negalima suabejoti taikant alternatyvius naudos ir nuostolio apskaičiavimus, ypač kai jie atliekami atgaline data.

(84) Taikant kitą būdą retrospektyviai (*ex-post*) būtų gauti prieštaringi ar net nelogiški rezultatai, kaip rodo toliau pateiktas pavyzdys. Tarkime, staiga padidėjus energijos kainoms, naudos gavėjų gautos finansinės sumos viršijo *Terni* elektrinės rinkos vertę jau per pirmus dešimt tarifo priemonės metų; pagal tyrimo metodiką reikėtų nuspręsti, kad buvo suteikta per didelė kompensacija, nors turto nusavinimo pakete buvo numatyta, kad tarifas bus taikomas 30 metų. Tai akivaizdžiai būtų klaidinga išvada, nes nebūtų atsižvelgta į pradinės priemonės *normą*. Tokia pat išvada turi būti taikoma *a contrario*, keliant hipotezę, kad faktinės gautos sumos nepadengė turto vertės.

(85) Be to, turto nusavinimo atveju *ex post* naudos ir nuostolių perskaičiavimas visiškai netinkamas. Ilgalaikis ekonominis rezultatas bendrovei, kurios turtas buvo nusavintas, kuris nusavinant turtą yra neprognozuojamas, negali būti persvarstytas po daugybės dešimtmečių papildomoms išmokėtoms kompensacijos dalims pateisinti.

(86) Taigi tyrimas gali būti atmestas kaip netinkamas.

(87) Vis dėlto Komisija išnagrinėjo tyrimo duomenis ir rezultatus. Ši analizė parodė, kad tyrimas turi metodikos trūkumų. Kaip parodyta toliau, jame sistemingai nepakankamai įvertinama *Terni* bendrovėms taikoma tarifo lengvata ir tikriausiai per daug įvertinama nusavinto turto vertė.

(88) Tarifo lengvatai 1963–1999 m. apskaičiuoti, *Terni* mokėta kaina (1 alternatyva – savo pagamintos elektros energijos kaina) tyrime lyginama su įprasta kaina, kurią mokėjo *panašus* vartotojas, t. y. gamintojas savo reikmėms, atleistas nuo tam tikrų tarifo dalių mokėjimo (2 alternatyva). Taigi lengvata apskaičiuojama kaip *skirtumas tarp dviejų alternatyvių lengvatinių režimų, numatytų kaip kompensacija Terni*. Komisija pažymi, kad tarifo lengvatai apskaičiuoti, faktinis *Terni* tarifas turėjo būti lyginamas su įprastu tarifu, kurį moka *ne gamintojas savo reikmėms*, kurio vartojimo pobūdis atitinka *Terni*. Taigi *Terni* tarifo lengvata tyrime įvertinta nepakankamai.

(89) 2000–2006 m. laikotarpio lengvata ir vėl apskaičiuota kaip skirtumas tarp dviejų lengvatinių režimų, vienintelis skirtumas tas, kad *Terni* mokėta faktinė kaina atitinka 2 alternatyvą (o ne 1 alternatyvą, kurios nebebuvo įmanoma taikyti pertvarkius tarifą). Taikant šį būdą tam tikrais metais lengvata net yra neigiama, o tai parodo metodikos trūkumus, nes *Terni* bendrovės visada mokėjo mažesnį už rinkos kainą tarifą. Iš esmės tarifo lengvata šiuo laikotarpiu turėjo paprasčiausiai atitikti kompensacinę dalį, kurią mokėjo Išlyginimo fondas. Taigi lengvata ir vėl yra įvertinta nepakankamai.

(90) Kitas tyrimo trūkumas susijęs su gamybos turto verte. Tyrime naudojama buhalterinė turto vertė – tai paprasčiausiai skirtumas tarp straipsnio „Statiniai ir mašinos“ *Terni* 1962 m. biudžete (vieneri metai prieš nacionalizavimą) ir to paties straipsnio kitais metais. Pirma, reikėtų pažymėti, kad nėra konkrečių įrodymų, jog skirtumas susijęs tik su hidroelektrinės praradimu. Tačiau net jei *arguendo* ta buhalterinė vertė galėtų būti pripažinta, tyrime taikytas būdas vis vien turėtų trūkumų. Kaip patvirtino Italija, realioji hidroelektrinės vertė jos nusavinimo metu yra susijusi su likusiu pagrindinės koncesijos terminu ([22]). Taigi, į tai atsižvelgiant, elektrinės buhalterinė vertė turėjo būti patikslinta. Tyrime buhalterinė vertė paprasčiausiai patikslinta 2006 metams atsižvelgiant į infliaciją. Taigi esama įrodymų, kurie rodo, jog turto vertė tyrime per daug įvertinta.

([22]) Pagal Italijos teisės aktus pasibaigus hidroelektrinių koncesijų terminui, hidroenergijos bendrovė netenka nuosavybės teisių į dalį savo turto, visų pirma į tam tikrus inžinerinius statinius, kurie automatiškai grįžta valstybei.

(91) Taigi tyrimas apskritai gali būti atmestas.

*Tarifo taikymo pratęsimai*

(92) *Terni* tarifo taikymo pratęsimų klausimu Komisija pripažįsta, kad jų pagrindinė priežastis buvo ir toliau taikyti režimą lygiagrečiai su tais hidroenergijos gamintojais, kurių koncesijos buvo atnaujintos. Tačiau toks lygiagretumas, kuris grindžiamas kompensaciniu mechanizmu, turto nusavinimo priemonėje buvo numatytas tik trisdešimčiai metų, o ne neribotam laikui. Taigi dėl (73)–(78) punktuose jau paaiškintų priežasčių negalima teigti, kad šie pratęsimai buvo kompensacinio pobūdžio.

(93) Ši išvada dar akivaizdesnė antrojo tarifo taikymo pratęsimo atžvilgiu. Šis pratęsimas nutraukė taikytą laipsniško tiekimo nutraukimo mechanizmą, kurio tikslas buvo palengvinti bendrovių perėjimą prie viso tarifo, kuris parodė, kad Italijos institucijos buvo įsitikinusios, jog bendrovėms buvo suteikta visa kompensacija. Iš tikrųjų Italija pati išsamiai paaiškino šio antrojo pratęsimo priežastis, kurios yra susijusios tik su pramonės politika (žr. Italijos pastabas (61) punkte).

*Išvados dėl tarifo kompensacinio pobūdžio*

(94) Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta pirmiau, Komisija mano, kad *Terni* tarifas gali būti laikomas kompensaciniu iki 1992 m. Iki tos datos priemonė neprilygsta valstybės pagalbai. Tačiau visi paskesni tarifo taikymo pratęsimai turi būti nagrinėjami pagal valstybės pagalbos taisykles.

**Pagalbos buvimas pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį**

(95) Tad Komisija įvertino, ar lengvatinis tarifas, skirtas *Terni* grupei po 1992 m., visų pirma nuo 2005 m. sausio 1 d., t. y. kai įsigaliojo Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalis, kuris yra šios procedūros dalykas, yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje.

(96) Šiuo atžvilgiu Komisija atsižvelgia į Italijos vyriausybės paaiškinimus dėl EAPB sprendimo Nr. 83/396 ir Teismo sprendimo C 99/92 netinkamumo ir sutinka, kad tokie sprendimai nėra susiję su trims gamykloms Ternio provincijoje suteikto tarifo valstybės pagalbos pobūdžio įvertinimu.

(97) Pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį priemonė yra valstybės pagalba, jeigu atitinkamos visos šios sąlygos: priemonė a) suteikia ekonominio pranašumo naudos gavėjui; b) ją skiria valstybė arba jai naudojami valstybės ištekliai ir ji yra priskirtina valstybei; c) yra selektyvi; d) daro poveikį Bendrijos vidaus prekybai ir gali iškraipyti konkurenciją ES.

*Pranašumas*

(98) Atsižvelgusi į (73)–(94) punktuose pateiktą argumentaciją, Komisija padarė išvadą, kad *Terni* skirtas lengvatinis tarifas nesuteikė pranašumo naudos gavėjams viso pradinio kompensacinio paketo laikotarpiu, t. y. iki 1992 m. Taigi pranašumo buvimui nustatyti reikia įvertinti tik tarifo taikymo pratęsimus.

(99) Negali būti jokių abejonių, kad elektros energijos teikimas mažesnėmis kainomis, palyginti su įprastu elektros energijos tarifu, naudos gavėjams suteikia aiškaus ekonominio pranašumo, nes jų gamybos išlaidos mažėja, o konkurencinė padėtis gerėja.

*Selektyvumas*

(100) Ši konkreti tarifo priemonė taikoma tik *Terni* grupei, tad priemonė yra selektyvi.

*Finansavimas naudojant valstybės išteklius ir priskyrimas valstybei*

(101) Dėl finansavimo naudojant valstybės išteklius reikėtų pažymėti, kad nuo 2002 m. su tarifu susijusią finansinę naštą prisiėmė visi Italijos elektros energijos vartotojai, kuriems taikomas Išlyginimo fondo renkamas parafiskalinis mokestis – elektros energijos tarifo A4 dalis. Šis mokestis privalomas, nes yra nustatytas nacionalinės teisės aktus įgyvendinančios AEEG sprendimuose. Išlyginimo fondas – pagal teisės aktus įsteigta valstybinė įstaiga, atliekanti savo funkcijas remdamasi tiksliais nurodymais, nustatytais AEEG sprendimuose ir atitinkamose įstatymų ir reguliavimo nuostatose.

(102) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką pajamos iš mokesčio, kuris yra privalomas pagal nacionalinės teisės aktus ir kuris mokamas pagal teisės aktus įsteigtai valstybės įstaigai, yra valstybės ištekliai, kaip apibrėžta Sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, kai yra skiriamos finansuoti priemonę, atitinkančią kitus tame straipsnyje nustatytus kriterijus ([23]).

([23]) 1977 m. kovo 22 d. ETT sprendimas byloje C–78/76 *Steinike & Weinlig*, Rink. 1977, p. 595 ir 1970 m. birželio 25 d. ETT sprendimas byloje C–47/69, *Prancūzijos vyriausybė prieš Komisiją*, Rink. 1970, p. 00487.

(103) (68) punkte Italija mini *Pearle* ([24]) bylą savo teiginiui, kad per Išlyginimo fondą perduoti ištekliai nėra valstybės pagalba, pagrįsti. *Pearle* byloje Teismas nustatė, kad tam tikromis tiksliai apibrėžtomis aplinkybėmis ištekliai iš mokesčio, kurie perduodami per valstybės įstaigą, negali būti laikomi valstybės ištekliais. *Pearle* atveju priemones ekonomikos sektoriaus iniciatyva finansavo tik ekonomikos sektorius; pajamos buvo paprasčiausiai perduodamos per valstybės įstaigą, o mokestį mokėję subjektai buvo tapatūs pagalbos priemonės naudos gavėjams. Komisija tvirtina, kad šis atvejis akivaizdžiai yra kitoks. *Terni* tarifas buvo nustatytas valstybės (o ne ekonomikos sektoriaus) iniciatyva, tarifo naudos gavėjams netenka jokios su mokesčiu susijusios finansinės naštos, kuri tenka tik elektros energijos vartotojams, ir valstybė bet kuriuo metu gali AEEG sprendimu arba kitokiomis įstatymų ar reguliavimo nuostatomis nurodyti Išlyginimo fondui, kaip naudoti taikant mokestį surinktas lėšas. Taigi šiuo atveju netinka remtis *Pearle* byla.

(104) *Preussen-Elektra* byloje, kurią Italija taip pat paminėjo (68) punkte, Teismas laikėsi nuomonės, kad privačioms elektros energijos tiekimo įmonėms nustatytas įsipareigojimas pirkti iš atsinaujinančiųjų šaltinių pagamintą elektros energiją minimaliomis kainomis, kurios buvo didesnės negu reali ekonominė tos rūšies elektros energijos vertė, nebuvo valstybės pagalba, nes priemonė nebuvo susijusi su kokiu nors tiesioginiu ar netiesioginiu valstybės išteklių perdavimu.

(105) Šiuo atveju bylų esmė taip pat akivaizdžiai kitokia. *Preussen-Elektra* atveju priemonei finansuoti reikalingus išteklius tiesiogiai teikė elektros energijos tiekėjai nedalyvaujant jokiai valstybės įstaigai, net kaip pasyviai priemonei tokiems pinigams perduoti. Minėtu atveju nebuvo galima nustatyti jokio valstybės išteklių perdavimo. Tačiau nagrinėjamu atveju pinigai gaunami iš plačiosios visuomenės, kuriai taikomas parafiskalinis mokestis, pajamos iš kurio prieš paskirstymą galutiniams naudos gavėjams patenka į valstybės įstaigą. Taigi tai yra pavyzdinis valstybės išteklių naudojimo atvejis.

(106) Todėl atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, *Terni* tarifui finansuoti naudotas parafiskalinis mokestis yra valstybės ištekliai.

([24]) 2004 m. liepos 15 d. ETT sprendimas byloje C–345/02, *Pearle ir kt. prieš Komisiją*, Rink. 2004, p. I–7139.

(107) Priskyrimo valstybei kriterijus ([25]) taip pat patenkinamas, nes *Terni* tarifo teisinis pagrindas nustatytas nacionalinės teisės aktuose bei AEEG, kuri yra valstybės įstaiga, sprendimuose.

*Poveikis prekybai ir konkurencijos iškraipymas*

(108) Vertindama paskutinį 87 straipsnio 1 dalyje nustatytą kriterijų, t. y. poveikį prekybai tarp valstybių narių ir konkurencijos iškraipymą, Komisija gali atmesti *Terni* bendrovių (46) punkte pateiktus argumentus, remdamasi (109)–(116) punktuose nurodytais sumetimais.

(109) Pagrindinis naudos gavėjų argumentas – gamyklos, gaunančios naudą dėl tarifo, nedalyvauja Bendrijos vidaus prekyboje, nes didžiąją dalį savo produktų parduoda vidaus rinkoje.

(110) Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad analizė negali būti apribota tik Ternio provincijoje esančiomis gamyklomis. Naudos gavėjai priklauso tarptautinėms grupėms, kurios veikia įvairiuose ekonomikos sektoriuose ([26]), ir pagalba veiklai, suteikta vienam skyriui ar gamyklai, gali būti naudojama kryžminiam kitų grupės skyrių subsidijavimui Bendrijos vidaus prekybai atvertuose sektoriuose ir iš esmės vien tik ši aplinkybė galėtų duoti pagrindą padaryti išvadą, kad tarifas daro poveikį prekybai tarp valstybių narių.

(111) Be to, net jei būtų įrodyta, kad visa bendrovių produkcija arba didžioji jos dalis buvo parduodama Italijos vidaus rinkoje, *quod non*, tai būtų nereikšminga siekiant nustatyti priemonės poveikį Bendrijos vidaus prekybai. Teismas nustatė, kad „pagalba įmonei gali paveikti prekybą tarp valstybių narių ir iškraipyti konkurenciją, jeigu ta įmonė konkuruoja su produktais iš kitų valstybių narių, net jei pati savo produktų neeksportuoja (…). Jeigu valstybė

([25]) 1991 m. kovo 21 d. ETT sprendimas byloje C–303/88 *Italija prieš Komisiją*, Rink. 1988, p. I–1433, ETT sprendimą byloje *Prancūzija prieš Komisiją*, C–47/69, Rink. 1970, p. 4393; 2006 m. balandžio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje *Deutsche Bahn prieš Komisiją*, T–351/02, Rink. 2006, p. II–1047.

([26]) *Cementir* priklauso grupei *Caltagirone Group*, valdo Italijoje daug gamyklų, kai kurios iš jų verčiasi ir eksporto verslu. Bendrovė gamina įvairius cemento bei kalkių produktus ir kontroliuoja cemento gamintoją Turkijoje, kuris eksportuoja į ES. *Nuova Terni Industrie Chimiche* priklauso *Norsk Hydro* grupei, kuri gamina chemines ir mineralines trąšas, naftą, dujas ir naftos chemijos produktus. *ThyssenKrupp* – tai pasaulinis konglomeratas, daugiausia gaminantis plieną, bet neapsiribojantis vien šia veikla.

narė suteikia įmonei pagalbą, dėl to gali būti palaikyta arba padidinta vidaus gamyba, ir įmonės, įsisteigusios kitose valstybėse narėse, turės mažiau galimybių eksportuoti savo produktus į tos valstybės narės rinką“ ([27]).

(112) Todėl Komisija išnagrinėjo, ar susijusiuose sektoriuose bendrai vyksta prekyba Bendrijos viduje.

(113) Dėl cemento gamintojo *Cementir*, Komisija išsamiai išnagrinėjo cemento rinką ir įvairius jos segmentus, ypač savo 1994 m. lapkričio 30 d sprendime ([28]). Cementas – tai sunkus produktas, kurio vertė, palyginti su jo svoriu, yra nedidelė, tad jo vežimas dideliais atstumais dėl vežimo kainos gali būti neekonomiškas. Tačiau Komisija nustatė, kad šis suvaržymas netrukdė Bendrijos vidaus prekybai. Cemento produktais *de facto* prekiaujama tarp valstybių narių ir praeityje cemento gamintojų sudaryti neteisėti susitarimai ir derinti veiksmai (kuriems buvo skirtos sankcijos minėtame sprendime) savo vidaus rinkoms apsaugoti papildomai įrodo veiksmingos konkurencijos buvimą ES lygiu.

(114) Dėl *Nuova Terni Industrie Chimiche* pakanka pasakyti, kad susijungimo sprendime, pagal kurį Komisija leido *Norsk Hydro* perimti *Nuova Terni Industrie Chimiche* ([29]), Komisija nustatė, kad prekyba *Terni* chemikalų skyriaus gaminamais produktais vyko Bendrijos viduje, ir geografinė rinka bent jau apėmė Europos ekonominę erdvę.

(115) *ThyssenKrupp* atžvilgiu Komisija pažymi, kad plieno rinka – tai pasaulinė ir itin konkurencinga rinka. Ankstesniuose sprendimuose Komisija jau buvo nustačiusi, kad rinkos segmentai, kuriuose veikia *ThyssenKrupp*, bent jau apima visą EB teritoriją ([30]).

(116) Taigi būtina padaryti išvadą, kad trims *Terni* bendrovėms skirtas lengvatinis elektros energijos tarifas gali pagerinti jų konkurencinę padėtį konkuruojančių įmonių atžvilgiu Bendrijos vidaus prekyboje. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką ([31]) tokiomis aplinkybėmis turėtų būti laikoma, kad Bendrijos vidaus prekyba buvo paveikta, o konkurencija iškraipyta.

([27]) 1988 m. liepos 13 d. ETT sprendimas byloje *Prancūzijos Respublika prieš Komisiją*, C–102/87, Rink. 1988, p. 04067.

([28]) Byla IV/33.322 – cementas, OL L 343/1994, p. 1–158.

([29]) 1996 m. spalio 25 d. sprendimas IV/M.832 *Norsk Hydro/Enichem Agricoltura – Terni* (II).

([30]) Žr., *inter alia*, 1997 m. rugpjūčio 11 d. spendimą IV/M.925 *Krupp-Hoesch/Thyssen*.

([31]) Žr., *inter alia*, 1980 m. rugsėjo 17 d. ETT sprendimo byloje 730/79 *Philip Morris prieš Komisiją*, Rink. 1980, p. 02671, 11 punktą ir 2006 m. birželio 15 d. ETT sprendimą sujungtose bylose C–393/04 ir C 41/05, *Air Liquide Industries prieš Sereno miestą ir Ležo provinciją*, Rink. 2006, p. I–05293.

*Išvados dėl pagalbos buvimo*

(117) Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija padarė išvadą, kad 2005 m. sausio 1 d. *Terni* bendrovėms skirtas lengvatinis tarifas yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje, ir gali būti leistinas tik jei jam gali būti taikoma viena iš Sutartyje nustatytų leidžiančių nukrypti nuostatų.

**Priemonės vertinimas kaip naujos pagalbos ir pagalbos teisėtumas**

(118) Dėl (119)–(133) punktuose paaiškintų priežasčių priemonė negali būti laikoma esama pagalba.

(119) Pradinė Įstatymo Nr. 9/1991 nuostata, kuriai, kaip laikoma, taikomas valstybės pagalbos leidimas, 2005 m. buvo pakeista Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalimi.

(120) Reikėtų pažymėti, kad netiesiogiai patvirtinto tarifo ir Įstatymu Nr. 80/2005 nustatyto tarifo esmės panašumas tik tariamas.

(121) Įstatyme Nr. 80/2005 nustatyta, kad *Terni* bendrovės turėtų toliau naudotis lengvatiniu tarifu iki 2010 m. Net jei antrasis pratęsimas būtų tik ankstesnės priemonės termino pratęsimas, tai būtų buvusi nauja pagalba. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką esamos pagalbos termino pakeitimas turėtų būti laikomas nauja pagalba ([32]).

(122) Tačiau išsamesnė analizė rodo, kad skirtumai tarp dviejų priemonių yra gerokai didesni.

(123) Prieš įsigaliojant Įstatymui Nr. 80/2005, *Terni* kaina (ir metinis jos patikslinimas) vis dar buvo pagrįsta pradiniu lygiagretaus su gamintojais savo reikmėms režimo principu. Įstatymas Nr. 80/2005 nutraukė šią sąsają ir iš esmės atskyrė *Terni* bendroves nuo gamintojų savo reikmėms režimo. 2005 m. nustatyta kaina sutapo su 2004 m. kaina, bet kainos nustatymo metodas buvo iš esmės pakeistas, nes naujoji kaina tikslinama atsižvelgiant į vidutinį energijos kainų padidėjimą, tačiau suteikiama garantija, kad, kad ir koks didelis būtų toks kainų padidėjimas, tarifas nepadidės daugiau kaip 4 % per metus.

([32]) Šiuo klausimu žr., pvz., 2002 m. kovo 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo sujungtose bylose T–127/99 ir T–148/99, *Territorio Historico de Alava – Diputacion Foral de Alava*, Rink. 2002, p. II–012575, 173–175 punktus.

(124) Didėjant lengvatine kaina tiekiamiems kiekiams, taip pat didėja ir pagalbos lygis. Proporcingo mažėjimo veiksnys visiškai panaikinamas.

(125) Šiuo atžvilgiu reikėtų pabrėžti, kad net jei pagalbos lygis nebūtų pakitęs, laikantis generalinio advokato Fennelly išvados sujungtose bylose *Italija ir Sardegna Lines prieš Komisiją* ([33]), neišvengiamai būtų padaryta tokia pat išvada. Vertindamas, kas sudaro esminį sistemos pakeitimą, generalinis advokatas Fennelly pareiškė, kad „visiškai naujo būdo, užtikrinančio iš esmės tokį pat pagalbos lygį, įvedimas buvo esminis pradinio režimo pakeitimas".

(126) Komisija taip pat pažymi, kad, atsižvelgiant į skirtingus tarifui taikomus mechanizmus, 2005 m. nustatytoje naujoje priemonėje neįmanoma atskirti dalies, kuri iki 2007 m. būtų toliau laikoma esama pagalba, ir pakeitimo, kuris turi būti laikomas nauja pagalba ([34]).

(127) Todėl Komisija mano, kad priemonė, vadinama „antruoju pratęsimu", iš esmės yra naujoji pagalbos sistema, nes, palyginti su 1991 m. sprendime nustatyta sistema, buvo iš pagrindų pakeista.

(128) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, priemonė nuo 2005 m. sausio 1 d., t. y. nuo datos, nuo kurios pagal Įstatymą Nr. 80/2005 buvo pradėtos taikyti aptariamos priemonės, turi būti laikoma nauja pagalba ([35]).

(129) (48) ir (60) punktuose pateiktas *Terni* bendrovių pareiškimas, kad priemonė turėtų būti laikoma leistina pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 5 dalį, nes Komisijai apie ją buvo pranešta ir ji nepriėmė sprendimo per procedūrinį terminą, yra aiškiai nepagrįstas. Pranešimas apie priemonę pagal 88 straipsnio 3 dalį iš esmės skiriasi nuo paprasčiausio pranešimo Komisijai apie priemonės buvimą. Byloje *Breda Fucine Meridionali* ([36]) Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismas aiškiai nustatė, kad dokumentų, kurie nėra adresuoti Generaliniam sekretoriatui ir kuriuose nėra aiškios nuorodos į EB sutarties 93 straipsnio 3 dalį, perdavimas negali būti laikomas galiojančiu pranešimu.

([33]) Išvados sujungtose bylose C–15/98 ir C–105/99, *Italija ir Sardegna Lines prieš Komisiją*, Rink. 2000, p. I–8855, 74 punktas.

([34]) 2002 m. balandžio 30 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas sujungtose bylose T–195/01 ir T–2017/01, *Gibraltaro vyriausybė prieš Komisiją*, Rink. 2002, p. II–2309.

([35]) Dekreto Nr. 80/2005 pakeitimo įstatyme buvo numatytas tarifo taikymo pratęsimo įsigaliojimas atgaline data nuo 2005 m. sausio 1 d.

([36]) 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas sujungtose bylose T–126/96 ir T–127/96, *Breda Fucine Meridionali prieš Komisiją*, Rink. 1998, p. II–3437.

(130) Reglamente Nr. 659/1999 nustatyti procedūriniai terminai gali būti taikomi tik priemonėms, apie kurias buvo tinkamai pranešta pagal 88 straipsnio 3 dalį ir kurios nėra įgyvendinamos, kol Komisija priims sprendimą. Šiuo atveju neabejotina, kad apie Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalį nebuvo pranešta.

(131) Be to, pagal Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 6 dalį, jeigu Komisija nepriima sprendimo per procedūrinį dviejų mėnesių terminą, laikoma, kad pagalba yra patvirtinta, jeigu valstybė narė iš anksto praneša apie savo ketinimus įgyvendinti priemonę, nebent Komisija, gavusi pranešimą, priimtų sprendimą per 15 darbo dienų. Šiuo atveju Italija nepateikė Komisijai jokio išankstinio pranešimo. Taigi, net jei *Terni* bendrovių pareiškimas būtų pagrįstas, o šiuo atveju, kaip paaiškinta (129) ir (130) punktuose, taip nėra, Reglamento Nr. 659/1999
4 straipsnio 6 dalis nebūtų taikytina.

(132) Italija nepranešė apie Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalį, todėl pagalba yra neteisėta.

**Pagalbos suderinamumas**

*Pirmasis pratęsimas*

(133) Nors ši procedūra susijusi tik su antruoju tarifo taikymo pratęsimu, Komisija mano, kad derėtų apsvarstyti pirmąjį taikymo pratęsimą ir jo patvirtinimą pagal valstybės pagalbos taisykles.

(134) Šis pirmasis *Terni* tarifo taikymo pratęsimas buvo nustatytas Įstatymo Nr. 9/1991 20 straipsnio 4 dalyje. Byloje NN 52/91 ([37]) šis įstatymas buvo pripažintas derančiu pagal valstybės pagalbos taisykles. Italijai praneštame Komisijos sprendime nenurodyta, kurie įstatymo straipsniai buvo pripažinti derančiais. Tačiau dokumentuose, kuriais remiantis buvo priimtas Komisijos sprendimas, buvo trumpai aprašyti ir įvertinti su valstybės pagalba susiję straipsniai. Įstatymo 20 straipsnio 4 dalis, kurioje numatytas *Terni* tarifo taikymo pratęsimas, nebuvo paminėta.

(135) Deja, turint tiek mažai informacijos, neįmanoma atkurti argumentacijos, kuria buvo vadovautasi toje byloje, visų pirma sužinoti, ar Komisija išnagrinėjo *Terni* tarifą ir ketino jį patvirtinti.

([37]) Žr. 5 išnašą.

(136) Tačiau Italija pranešė apie visą įstatymą ir sprendimas dėl patvirtinimo taip pat susijęs su visu įstatymu, taigi turėtų būti laikoma, kad Komisijos sprendimas apima ir *Terni* tarifo taikymo pratęsimą.

*Ginčijamas antrasis pratęsimas*

(137) Nukrypstant nuo EB sutarties 87 straipsnio 1 dalyje nustatyto bendro valstybės pagalbos uždraudimo, pagalba gali būti pripažinta derančia, jeigu jai gali būti taikoma viena iš Sutartyje išvardytų leidžiančių nukrypti nuostatų.

(138) *Terni* bendrovėms pagal Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalį suteikta valstybės pagalba gali būti priskirta pagalbai veiklai.

(139) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką pagalba veiklai, t. y. pagalba, kurios tikslas – sumažinti įmonės išlaidas, kurias jį paprastai patirtų dėl kasdienio valdymo arba įprastos veiklos, iš esmės iškraipo konkurenciją bendrajam interesui sektoriuose, kuriuose ji suteikta, prieštaraujančiu mastu ([38]). Komisija pažymi, kad pagalba veiklai, suteikta daug energijos vartojančiai įmonei, t. y. įmonei, kuriai elektros energija yra vienas iš pagrindinių sąnaudų veiksnių, kaip lengvatinė elektros energijos kaina, yra konkurenciją ypač iškraipanti paramos forma, nes pagalba daro esminį ir tiesioginį poveikį tos įmonės gamybos sąnaudoms ir atitinkamai konkurencinei padėčiai.

(140) Pagalba veiklai konkrečiomis sąlygomis gali būti suteikta pagal Valstybės pagalbos aplinkosaugai gaires ([39]). Tačiau nagrinėjamas tarifas nėra aplinkosauginės paskirties.

(141) Išimtiniais atvejais pagalba veiklai gali būti suteikta remiamuose regionuose, kuriems gali būti skiriama pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punkte nustatytą leidžiančią nukrypti nuostatą. Nagrinėjamu laikotarpiu Umbrijos regionui negalėjo būti skiriama pagalba pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punktą.

(142) Nors dėl (123)–(127) punktuose paaiškintų priežasčių du pratęsimai yra skirtingos priemonės, Komisija mano, kad naudinga prisiminti, jog pranešus apie pirmąjį pratęsimą, Umbrijos regionas išgyveno sunkią ekonominę krizę, kuri ypač paveikė plieno ir chemikalų sektorius Ternio provincijoje. Komisija pripažino šią krizę, kuri pasiekė kritišką stadiją 10-ojo dešimtmečio pradžioje, kai 1997 m. patvirtino Italijos regionų, kuriems gali būti skiriama pagalba pagal 87 straipsnio 3 dalies c punktą, žemėlapį ([40]). Buvo pripažinta, kad Ternio ir Perudžos provincijoms pagalba galėjo būti skiriama pagal Struktūrinių fondų 2 tikslą.

(143) Tačiau 2005 m., kai buvo priimtas Įstatymas Nr. 80/2005, Umbrijoje jau buvo įgyvendinta didžioji struktūrinio sureguliavimo proceso dalis. Siūlomame 2007–2013 m. regioninės pagalbos žemėlapyje Umbrija visiškai neteks remiamo regiono statuso. Taigi, nors neaišku, ar regioninės plėtros sumetimai galėjo turėti tam tikros įtakos priimant pirminį sprendimą dėl pratęsimo patvirtinimo, vis dėlto akivaizdu, kad Komisija negali pasikliauti bet kokiais tokiais sumetimais, vertindama antrąjį tarifo taikymo pratęsimą.

(144) Italija iš esmės išsamiai paaiškino antrojo *Terni* tarifo taikymo pratęsimo pramonės politikos priežastis (žr. (61) punktą). Tarifą pagrindžiančių Italijos argumentų esmė – daug energijos vartojančios bendrovės kitose valstybėse narėse taip pat gali naudotis sumažintomis energijos kainomis, ir tarifas yra būtinas kaip pereinamojo laikotarpio priemonė, siekiant išvengti bendrovių išsikėlimo iš ES, kol laukiama visiško energetikos rinkos liberalizavimo ir infrastruktūros pagerėjimo. Tarp kitko, šie paaiškinimai prieštarauja Italijos teiginiui, kad *Terni* tarifas vis vien būtų kompensacinio pobūdžio, ir tikrai nepateisina turto nusavinimo paketo persvarstymo.

(145) Komisija pažymi, kad Teismas nustatė, jog „tai, kad valstybė narė, imdamasi vienašalių priemonių, siekia užtikrinti konkrečiame ekonomikos sektoriuje konkurencijos sąlygas, kurios būtų panašios į kitose valstybėse narėse vyraujančias sąlygas, negali panaikinti tokių priemonių valstybės pagalbos pobūdžio“ ([41]). Be to, Italijos argumentas, kad tokią valstybės pagalbą pateisintų kitokios (lygiai taip pat iškraipančios) valstybės pagalbos buvimas

([38]) Žr. 1990 m. lapkričio 6 d. ETT sprendimo byloje C–86/89, *Italija prieš Komisiją*, Rink. 1990, p. I–3891, 18 punktą ir 1990 m. vasario 14 d. ETT sprendimo byloje C–301/87, *Prancūzija prieš Komisiją*, Rink. 1990, p. I–307, 50 punktą. 1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo byloje T–459/93, *Siemens prieš Komisiją*, Rink. 1995, p. II–1675, 48 punktą.

([39]) OL C 37, 2001 2 3, p. 3.

([40]) Valstybės pagalba N 27/1997, 1997 m. birželio 30 d. Komisijos sprendimas SG(97) D/4949.

([41]) Žr., pvz., 2004 m. balandžio 29 d. ETT sprendimo byloje C–372/97, *Italijos Respublika prieš Komisiją*, Rink. 2004, p. I–03679, 67 punktą.

Bendrijoje, visiškai atmestinas. Toks požiūris sukeltų varžybas dėl subsidijų ir prieštarautų pagrindiniam valstybės pagalbos kontrolės tikslui. Dėl tariamo bendrovių išsikėlimo iš ES pavojaus Komisija pažymi, kad jos sprendimų praktikoje ar Bendrijos teismų jurisprudencijoje nebūta precedento, kad toks argumentas būtų pripažintas valstybės pagalbos suteikimo pateisinimu. Nagrinėjamu atveju Komisijai net nereikia svarstyti šio klausimo, nes Italijos institucijos nepateikė jokių tokio pareiškimo įrodymų. Visų pirma nebuvo įrodyta, kad tarifas buvo būtinas ir proporcingas tai rizikai išvengti.

(146) (61) punkte minėtos Aukšto lygio grupės išvados šiuo atveju yra nesvarbios, nes tai yra bendrų politinių diskusijų rezultatas, o ne teisiškai privalomos nuostatos. Tarp kitko, reikėtų pažymėti, kad grupės pasiūlyti ir Italijos minėti sprendimai nėra susiję su valstybės pagalbos suteikimu.

(147) Pagalbai negali būti taikoma nė viena iš EB sutarties 87 straipsnyje nustatytų leidžiančių nukrypti nuostatų, todėl antrasis lengvatinio tarifo taikymo *Terni* bendrovėms pratęsimas turėtų būti pripažintas nesuderinamu su bendrąja rinka.

(148) Pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999 ([42]), neteisėtos pagalbos, kuri yra nesuderinama su bendrąja rinka, atvejais reikėtų atkurti veiksmingą konkurenciją ir nedelsiant susigrąžinti pagalbą, įskaitant palūkanas.

**Teisėti lūkesčiai**

(149) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, kai pagalba buvo suteikta be išankstinio pranešimo Komisijai pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį, pagalbos gavėjas tuo metu negali turėti teisėtų lūkesčių, kad jos suteikimas yra teisėtas ([43]). Rūpestingas verslininkas paprastai turėtų gebėti nustatyti, ar buvo laikytasi pranešimo tvarkos ir ar pagalba yra teisėta.

(150) Tačiau neteisėtai suteiktos pagalbos gavėjui netrukdoma pasikliauti išimtinėmis aplinkybėmis, kuriomis remdamasis jis teisėtai manė, kad pagalba buvo teisėta, todėl atsisako tą pagalbą grąžinti ([44]). Komisija išnagrinėjo, ar išimtinės aplinkybės, kurias *Terni* bendrovės nurodė (47) punkte, galėjo paskatinti jas puoselėti tokius teisėtus lūkesčius.

(151) Iš esmės naudos gavėjai teisinasi, kad Italija jiems garantavo, jog priemonė nebuvo pagalbos pobūdžio ir kad Komisija neginčijo priemonės nei kai jos taikymas buvo pratęstas pirmą kartą, nei kai buvo pateikta informacija apie antrąjį pratęsimą.

(152) Dėl pirmojo teiginio pakanka prisiminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką teisėtų lūkesčių buvimas negali priklausyti nuo pagalbą suteikiančios valstybės narės elgsenos. Visų pirma Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad „neteisinga valstybės narės suteikta informacija apie priemonės teisėtumą jokiomis aplinkybėmis negali sukelti teisėtų lūkesčių, ypač kai tokia informacija net nebuvo pateikta Komisijai“ ([45]).

(153) Taigi teisėtus lūkesčius gali sukelti tik Bendrijos administracijos elgsena. Visų pirma Teismas nustatė, kad „asmuo negali remtis to principo pažeidimu, nebent Bendrijos administracija suteikė jam aiškias garantijas (pabrėžta Komisijos)“ ([46]).

(154) *Terni* bendrovės tvirtina, kad 1991 m., kai Komisija patvirtino įstatymą Nr. 9/1991, priemonė nebuvo ginčyta. Reikėtų pažymėti, kad 1991 m. Komisijos sprendimas apima tik Įstatyme Nr. 9/1991 nustatytą priemonę, taigi tos priemonės patvirtinimas negali sukelti teisėtų lūkesčių dėl Įstatymu Nr. 80/2005 įvestos naujos pagalbos priemonės teisėtumo ar derėjimo. Net jei Komisija būtų aiškiai pareiškusi, kad 1991 m. priemonė nėra pagalba, *quod non*, naudos gavėjai negalėjo manyti, kad 2005 m. priemonė taip pat automatiškai neprilygtų pagalbai, nes yra daug aplinkybių, dėl kurių ne pagalbos pobūdžio priemonė gali virsti valstybės pagalba.

(155) Be to, Italijai pateikto Komisijos sprendimo, kuriame Įstatymuose Nr. 9/1991 ir Nr. 10/91 nustatytos pagalbos priemonės pripažintos suderinamomis, formuluotė reikštų priešingą dalyką, t. y. kad *Terni* priemonė yra pagalba.

([42]) Žr. 14 išnašą.

([43]) 1997 m. kovo 20 d. ETT sprendimo byloje C–24/95, *Alcan Deutschland*, Rink. 1997, p. I–1591, 25, 30 ir 31 punktai ir 2004 m. lapkričio 11 d. sprendimo sujungtose bylose C–183/02 P ir C–187/02, *Demesa ir Territorio histórico de Álava prieš Komisiją*, Rink. 2004, p. I–10609, 45 punktas.

([44]) 1990 m. rugsėjo 20 d. ETT sprendimo byloje C–5/89, *Komisija prieš Vokietiją*, Rink. 1990, p. I–3437, 16 punktas.

([45]) 2004 m. sausio 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo byloje T–109/01, *Fleuren Compost prieš Komisiją*, Rink. 2004, p. II–127, 141–143 punktai.

([46]) 2005 m. lapkričio 24 d. ETT sprendimo byloje C–506/03, *Vokietija prieš Komisiją*, Rink. 2005, 58 punktas.

(156) Tad Komisijos sprendimas negalėjo suteikti naudos gavėjams tikslių garantijų, kad tarifas pagal savo pobūdį nėra pagalba, bet geriausiu atveju galėjo sukelti teisėtų lūkesčių, kad 1991 m. tarifo taikymo pratęsimas buvo suderinamas. Tačiau negalėjo būti jokių lūkesčių dėl 2005 m. pratęsimo. Tad šis argumentas taip pat turėtų būti atmestas.

(157) Pareiškimas, kad Komisija, gavusi informacijos apie antrąjį tarifo taikymo pratęsimą, tariamai nesugebėjo rūpestingai veikti, yra aiškiai nepagrįstas. Italija tariamai paminėjo *Terni* tarifą 2005 m. valstybės pagalbos ataskaitoje. Išsami informacija apie Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalyje nustatytą priemonę buvo pateikta, tačiau tik 2006 m. vasario mėn. ir tik paprašius Komisijai, kuri vykdė valstybės pagalbos tyrimą dėl to paties įstatyminio potvarkio 11 straipsnio 12 dalies (Valstybės pagalba C–13/2006). 2006 m. liepos mėn. Komisija pradėjo oficialią tyrimo procedūrą.

(158) Atsižvelgiant į trumpą laikotarpį tarp informacijos pateikimo datos ir datos, kai Komisija ėmėsi veiksmų, akivaizdu, kad Komisija elgėsi rūpestingai.

(159) Atsižvelgusi į pirmiau išdėstytus sumetimus, Komisija padarė išvadą, kad nebuvo jokių ypatingų aplinkybių, dėl kurių *Terni* bendrovės būtų galėjusios turėti teisėtų lūkesčių, kad ginčijama priemonė yra teisėta.

**Susigrąžinimas**

(160) Visos nesuderinamos pagalbos sumos, kurias *ThyssenKrupp*, *Cementir* ir *Nuova Terni Industrie Chimiche* gavo pagal Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 11 dalį ir kurios apima 2005 m. sausio 1 d. prasidėjusį laikotarpį (žr. (26) punktą), turi būti susigrąžintos su palūkanomis pagal 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles ([47]), V skyrių.

(161) Šiuo atžvilgiu reikėtų prisiminti, kad susigrąžinimo tikslas – sugrąžinti prieš nesuderinamos pagalbos suteikimą buvusią naudos gavėjo konkurencinę padėtį. Nustatant *Terni* bendrovių konkurencinę padėtį prieš įstatymo įgyvendinimą, reikėtų atsižvelgti į Įstatyme Nr. 9/1991 nustatytos esamos pagalbos priemonės, kuri buvo patvirtinta iki 2007 m., buvimą.

([47]) OL L 140, 2004 4 30, p. 1–134.

(162) Taigi Komisija mano, kad likutinės pagalbos sumos, į kurias naudos gavėjai pagal Įstatymą Nr. 9/1991 būtų turėję teisę 2005, 2006 ir 2007 m., jeigu Įstatymas Nr. 80/2005 nebūtų įgyvendintas, gali būti išskaitytos iš susigrąžintinų sumų, jeigu Italija mano, kad naudos gavėjai turi į jas teisę pagal nacionalinės teisės aktus.

VII. **IŠVADA**

(163) Komisija mano, kad Italija, pažeisdama EB sutarties 8 straipsnio 3 dalį, neteisėtai įgyvendino Įstatyminio potvarkio Nr. 80/2005, kuris buvo pakeistas į Įstatymą Nr. 80/2005, 11 straipsnio 11 dalies nuostatą, kurioje buvo nustatytas trims *Terni* bendrovėms taikytino lengvatinio elektros energijos tarifo pakeitimas ir taikymo pratęsimas iki 2010 m. Komisija mano, kad tokiai priemonei, kuri yra grynoji pagalba veiklai, negali būti taikoma jokia EB sutartyje nustatyta leidžianti nukrypti nuostata, tad ji nesuderinama su bendrąja rinka. Todėl minėtos priemonės dalys, kurios dar nebuvo skirtos ar sumokėtos, neturi būti įgyvendintos. Jau sumokėta pagalba turi būti susigrąžinta. Sumos, į kurias naudos gavėjai pagal Įstatymą Nr. 9/1991 turėjo teisę 2005, 2006 ir 2007 m., gali būti išskaitytos iš visos susigrąžintinos sumos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

*1 straipsnis*

1. Valstybės pagalba, kurią Italija suteikė *ThyssenKrupp*, *Cementir* ir *Nuova Terni Industrie Chimiche*, nesuderinama su bendrąja rinka.

2. Valstybės pagalba, kurią Italija suteikė *ThyssenKrupp*, *Cementir* ir *Nuova Terni Industrie Chimiche*, bet jos dar nesumokėjo, taip pat nesuderinama su bendrąja rinka, tad negali būti suteikta.

*2 straipsnis*

1. Italija turi susigrąžinti iš naudos gavėjų 1 straipsnio 1 dalyje minėtą pagalbą.

2. Į susigrąžintinas sumas įskaičiuojamos palūkanos už visą laikotarpį nuo jų perdavimo naudos gavėjams disponuoti datos iki susigrąžinimo datos.

3. Palūkanos skaičiuojamos bendrai sumai pagal Reglamento (EB) Nr. 794/2004 nuostatas.

*3 straipsnis*

1. Italija imasi visų būtinų priemonių 1 straipsnyje minėtai neteisėtai ir nesuderinamai pagalbai iš naudos gavėjo susigrąžinti.

2. Susigrąžinimas vykdomas nedelsiant ir laikantis nacionalinės teisės aktuose nustatytos tvarkos, jeigu ši tvarka leidžia nedelsiant ir veiksmingai įgyvendinti šį Komisijos sprendimą.

3. Italija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo dienos.

*4 straipsnis*

1. Italija nuolat praneša Komisijai apie pažangą, padarytą įgyvendinant nacionalines priemones, kurių buvo imtasi šiam sprendimui įgyvendinti, kol šios priemonės bus užbaigtos.

2. Per du mėnesius nuo šio sprendimo pranešimo dienos Italija pateikia informaciją apie visas sumas (pagrindines ir palūkanas), susigrąžintinas iš naudos gavėjų, ir išsamų priemonių, kurių jau imtasi ar kurių planuojama imtis, siekiant įgyvendinti šį sprendimą, aprašymą. Per tą patį laikotarpį Italija turi nusiųsti Komisijai visus dokumentus, įrodančius, kad naudos gavėjams buvo nurodyta grąžinti pagalbą.

3. Pasibaigus šio straipsnio 2 dalyje minėtam dviejų mėnesių laikotarpiui, Italija, Komisijai paprašius, pateikia ataskaitą apie priemones, kurių jau imtasi ar kurių planuojama imtis siekiant įgyvendinti šį sprendimą. Šioje ataskaitoje taip pat teikiama išsami informacija apie pagalbos ir palūkanų sumas, jau susigrąžintas iš naudos gavėjų.

*5 straipsnis*

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje, 2007 m. lapkričio 20 d.

*Komisijos vardu*

Neelie KROES

*Komisijos narė*